

RÁÐARÍKUR STJÓRI OG VEIK NEVND RENDU ROSKILDE BANKA UM KOLL

EIN AV DONSKU **BANKUNUM**, IÐ ERU FARNIR Á **HÚSAGANG**, ER ROSKILDE BANKI. Í BÓKINI »BLÆNDVÆRK« FRÁ 2009 VERÐUR GREITT FRÁ, HVUSSU **FORSTJÓRIN**, **NIELS VALENTIN HANSEN**, NÆRUM RÁDDI **EINSAMALLUR** Í BANKANUM, OG NEVNDIN **IKKI** TALAÐI AT HANSARA ÁGANGANDI **ÚTLÁNSPOLITIKKI** OG OFTA ALS **ONKI** VISTI UM OVURSTÓRAR **LÁNISAKIR**. ÓTÁLMAÐUR **VAKSTRARHUGUR**, ÓSTÝRILIG TRÁAN EFTIR AT FÁA **PARTABRÆVAKURSIN** AT HÆKKA OG ÁBYRGDARLEYSUR **KREDITTPOLITIKKUR** RENDU AT ENDA BANKAN **UM KOLL**

HÚSAGANGUR

Uni Arge
ua@sosialurin.fo

Síðst í august mánaði í 2008 frættist, at tann fyrr so høgt metti Roskilde Banki var farin av knóranum. Bankin var ikki tann fyrsti danski bankin, sum kom í trupulleikar, tá fígghjarkreppan fór at gera um seg, tí frammanundan hevði BankTrelleborg givið upp ond. Húsa-gangurin hjá Roskilde Banka var kortini ein skelkur fyri mongu partaeigararnar í bankanum, og eins og altíð, tá fólk missa milliónir eftir einari nátt, gjørdust partaeigararnir í øðini og kravdu at fáa nevndina setta frá.

Sekstan mánaðir frammanundan var stjórni í bankanum seinastu 28 árini, Niels Valentin Hansen, farin frá við eini árligari pensjón á trýggjar milliónir krónur og eini optiónsskipan upp á partabrøv, ið um hetta mundið var verd heilar 100 milliónir krónur. Partabræva-optiónina høvdu hann og fleiri aðrir leiðandi medarbeiðarar fingið í 2003, og síðan tá hevði vøxturin í bankanum verið ovurstórur. Í 2002 vóru útlánini hjá bankanum 6,2 mia. kr. Í 2007 vóru

tey komin upp á 32 mia. kr. Kursurin var um somu tíð hækkaður úr 83 upp í 657.

Líkini úr skápinum

At síggja til hevði fráfarni forstjórin latið úr hondum ein sunnan banka, ið bara ikki kundi koppa. Fleiri ferðir var Roskilde Banki kosin at vera best rikni bankin í Danmark, og metavlopini ár

í bankanum fekk nærum púra leysar teymar at tveita pengar eftir fólk. Mál-ið var aleina at skapa vøxtur og fáa nýggjar kundar í bankan. Meðan aðrir bankar við vanligum viti og skili nokt-aðu ivasomum eydnuriddarum lán, var vinnudeildin í Roskilde Banka ofta ókritisk og jættaði lánini uttan at gera neyðugu váðametingarnar. Kreditt-deildin var støðugt undirmannað,

arar. Niels Valentin Hansen var sam-bært bókini maðurin, ið sera fá settu spurnartekn við, tí hann hevði heilt síðan 1978 nútímansgjørt bankan og skapt honum eitt sera gott umdømi í øllum Danmark, ja, eisini í Evropa.

Men eins og so mangan, tá stjórar halda seg kunna ganga á vatninum, og teir fara at kríggjast við atfinningar-samar nevndarlimir og eftirlitsstovnar, so mátti bakslátturin koma, og hann kom eisini. Tað byrjaði við, at bak-manspolitiið fór á gátt hjá einum fastognarspekulanti, ið taldist millum størstu kundarnar í Roskilde Banka. Hetta var samstundis, sum leiðslan legði seinastu hond á hálvársroknskapin í 2008. Líkini rullaðu nú úr skápinum, krøvini um niðurskrivingar vórðu herd munandi, og bráðliga livdi bankin ikki meira upp til solevnskravið.

Eftirlit fyri deyvum oyrum

Farin var tann gylta tíðin hjá Roskilde Banka, sum túsundtals íbúgvir í Roskilde høvdu sett nógvar milliónir í. Meðan ferðin í bankanum var mest, strongdu starvsfólkini dúgliga á at fáa fólk at keypa so nógvar partabrøv í bankanum sum gjørligt, so kursurin kundi fáast

»» *Kredittdeildin var støðugt undirmannað, innanhýsis grannskoðanin var veik, og nevndin frætti ofta als ikki um ovurstór lán, fyrr enn tey vóru latin*

eftir ár hugtóku øll í bankaverðini. Men Roskilde Banki var ikki nakar sunnur banki í 2007. Nærum helmingin av sínum engagementum hevði bankin í danska fastognarmarknaðinum. Kundarnir vóru í mongum forum ivasamir eydnuriddarar, ið ikki fingi lán aðra-staðni, og lánisakirnar vórðu ofta av-greiddar við lítlum umhugsni.

Ógvusligi vakstrarhugurin hjá stjór-anum hevði við sær, at vinnudeildin

innanhýsis grannskoðanin var veik, og nevndin frætti ofta als ikki um ovurstór lán, fyrr enn tey vóru latin.

Í bókini »Blændværk,« sum jour-nalisturin Morten Jeppesen hevur skrivað um fallið hjá Roskilde Banka, greiðir høvundurin gjølla frá, hvussu ein nevnd, ein starvsfólkahópur, ein skari av partaeigarum og ein heilur býur kunnu lata seg tøla so nógva av einum manni, at øll at enda gerast tap-